

Община Пловдив

ПРОГРАМА

ЗА

**ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА
НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ
КОТКИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ОБЩИНА ПЛОВДИВ**

2010 – 2014 г.

ОБЩИНА ПЛОВДИВ

2010 г.

СЪДЪРЖАНИЕ :

1. Нормативни основания за изготвяне на Програмата	3
2. Основна цел на Програмата	3
3. Действаща нормативна уредба	4
4. Анотация	9
5. Въвеждащи определения и дефиниции	10
6. Котките – характерни особености. поведение, болести и зарази, които пренасят	11
7. Овладяване популацията на безстопанствените кучета и увеличаване броя на безстопанствените котки	14
8. Мерки за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив	21
7.1. Улов и обработка на безстопанствените котки.....	21
7.2. Кастрация на домашните котки	23
7.3. Грижи за уличните котки	24
7.4. Информационни и образователни кампании	25
7.5. Съвместна работа с организации за защита на животните и членове на Български ветеринарен съюз	26
7.6. Настаняване в приюти и намиране на нови собственици	28
7.7. Подобряване чистотата на градската среда	29
9. Партньори в изпълнение на Програмата	30
10. Очаквани резултати от изпълнението на Програмата	32
9.1. Качествени промени	32
9.2. Количествени подобрения	32
9.3. Критерии за оценка на успеваемостта	32
11. Финансиране и време за изпълнение на Програмата. Отчитане дейността по Програмата	33
12. Изводи	35
13. План за действие по Програмата	36

Настоящата Програма се изготвя на основание чл.56, ал.1 от Закона за защита на животните /ДВ, бр.13 от 08.02.2008 г./, във връзка с чл.40, ал.1 от ЗЗЖ и т.9.3. от “Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Пловдив – 2008-2011 г.”, приета с Решение № 188/2008 г. на Общински съвет – Пловдив.

ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Прилагане на комплекс от мерки, базирани на научни методи, утвърдени от Световната здравна организация, чрез които по естествен, хуманен път да се овладее популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив.

ДЕЙСТВАЩА НОРМАТИВНА УРЕДБА

1. Европейска конвенция за защита на животните компаньони – Ратифицирана със закон, приет от XXXIX Народно събрание на 15 април 2004 г. – ДВ, бр.34 от 2004 г. в сила за Република България от 1 февруари 2005 г.

В Конвенцията се дават ясни определения за “животно компаньон”, “бездомно животно”, “убежище за животни” и пр. Например, съгласно Конвенцията под “животно компаньон” се разбира всяко животно, отглеждано или с намерения да бъде отглеждано от човека в домашни условия за лично развлечение и компания, а под “бездомно животно” се има предвид животно компаньон, което или няма дом, или е извън границите на дома на своя собственик или лице, което го стопанисва, и не е под контрола и прякото им надглеждане.

Основни принципи за отглеждане на животни компаньони, съгласно Конвенцията са : 1. *Никой не трябва да причинява ненужно болка, страдания или страх на животно компаньон.* 2. *Никой не трябва да изоставя животно компаньон.*

По отношение намаляване броя на скитащите животни в Конвенцията се препоръчва : 1. *Трайна идентификация на кучетата и котките с подходящи средства, които причиняват само леки и моментни болки, страдания или страх, като татуирането, придружено с вписване на номера, както и името и адреса на собствениците;* 2. *Ограничаването на не планираното развъждане на кучетата и котките, насърчавайки тяхната стерилизация;* 3. *Насърчаване на лицата, намерили скитащо куче или котка да сигнализират на компетентната власт.*

2. Закон за защита на животните – обнародван в ДВ, бр.13 от 8 февруари 2008 г., в сила от 31.01.2008 г.

Законът подробно описва кои прояви, действия или бездействия се приемат като нехуманно отношение към животните, жестокост или особена жестокост.

В съответствие с принципите на Европейската Конвенция за защита на животните компаньони, в Закона за защита на животните се изисква “...Собствениците на животни-компаньони осигуряват стерилизацията им, освен ако в случай на възпроизводство са в състояние да отглеждат новородените животни или да ги предоставят на нови собственици...”

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

В случаите на увеличена популация на безстопанствени котки, Законът за защита на животните изисква да се предприемат действия, които до известна степен припокриват задължителните действия при повишена популация на безстопанствените кучета (Общински програми, приети от Общински съвет, залавяне, обработка в регистрирани подвижни или стационарни амбулатории – кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, маркиране и връщане по местата на тяхното залавяне). Съществена разлика по отношение залавянето на безстопанствените кучета и котки е в забраната на Закона да се залавят безстопанствени котки с упойващи вещества.

В т.12. от Допълнителните разпоредби на Закона е дадено определение за *"Овладяване на популацията"* – това е научнообосновано регулиране на популацията на безстопанствените животни, което позволява контрол над броя им и цели освобождаването на улиците от тях.

3. Закон за ветеринарномедицинската дейност

В този закон се уреждат обществените отношения, свързани с осъществяването, управлението и контрола на ветеринарномедицинската дейност, но така също се и въвеждат принципите на ветеринарното законодателство на Европейския съюз и Световната организация за здравеопазване на животните.

В закона се разглеждат ветеринарномедицинските изисквания, по отношение опазване здравето на животните и хуманното отношение към тях. Казва се : *"Собствениците на домашни любимци са длъжни:3. да вземат мерки за предотвратяване на нежелано размножаване на животните"*, което може и трябва да се разглежда като една законовоопределена мярка за намаляване популацията на безстопанствените животни.

В посока защита и хуманно отношение към животните е и забраната по чл.177, ал.1, т.2 от ЗВМД (изм. - ДВ, бр. 84 от 2007 г.), където се забранява *"отглеждането и развъждането на домашни любимци за добив на месо и кожи от тях"*

4. Наредба № 42 от 12 декември 2008 г. за изискванията към ветеринарните лечебни заведения и видът и обемът на ветеринарномедицинската дейност, която може да се извършва в тях.

В този нормативен документ са описани подробно дейностите, които могат да се извършват в различните по вид и категория ветеринарномедицински заведения. Например - *„Във ветеринарна амбулатория (кабинет) от II категория могат да се извършват и следните хирургични манипулации и операции - инцизии, обработка*

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

на рани, козметични операции, отстраняване на кожни образувания, тумори на млечната жлеза, кастрация на мъжки и женски животни, ампутация на крайници, шиниране, стоматологични процедури и физиотерапия.”

Задължително изискване, съгласно наредбата е *„В една ветеринарна клиника трябва да упражняват ветеринарномедицинска практика не по-малко от двама ветеринарни лекари.*”

5. Наредба № 41 от 10 декември 2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни – обн.ДВ бр.1 от 6 януари 2009 г. – в сила от 01.07.2009 г.

Текстовете в Наредба № 41, които имат отношение към настоящата Програма, са изписани в глава четвърта от документа – “Приюти за безстопанствени животни”. В чл.102 е казано, че *“Приюти, в които се настаняват безстопанствени кучета и/или котки, МОЖЕ да извършват и дейности съгласно чл.47, ал.1 и 3 от ЗЗЖ – кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, маркировка и връщане на животните по местата, от които са взети”,* което като регламент съответства на друга мярка, заложена в настоящата Програма – улов-кастрация-връщане.

В Наредбата подробно са описани условията, на които трябва да отговарят приютите за безстопанствени животни, в т.ч. и котки, по отношение помещенията за настаняване, транспортните средства за превоз на животните, водене на необходимата документация, условията към персонала в приюта, грижите, необходими за животните, необходимостта от създаване на условия за намиране на нови стопани за животните и пр.

6. Наредба № 39 от 1 декември 2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености – обн. ДВ бр.1 от 6 януари 2009 г.

С тази наредба се уреждат редът, начинът и условията за отглеждане на животните компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености. Познаването на регламентираното в този документ е задължително за всеки, който отглежда или се грижи за животно компаньон, тъй като той *“е отговорен за неговото здравословно състояние”, .. “длъжен е да потърси необходимата информация и съвети от специалисти относно особеностите при отглеждането и необходимите условия,*

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

които трябва да осигури на животното компаньон, съобразно неговия вид, порода, възраст и физиологично състояние”.

В чл.10 от Наредбата се казва, че *“ако поради различни причини лицето, което отглежда или се грижи за животно компаньон не е способно да се грижи повече за него, е длъжно : 1. да му потърси нов дом и собственик; 2. да потърси съдействие от неправителствените природозащитни организации (НПО), или 3. да го предаде в приют.”*

7. Наредба за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив, приета с Решение № 199, взето с Протокол № 10 от 28.05.2009 г. на Общински съвет – Пловдив.

Текстовете в местната нормативна уредба се основават на законово регламентирани ангажименти на местната власт по отношение на даден въпрос. В тази връзка, основно в тази наредба се регламентират изискванията към собствениците на домашни кучета по отношение тяхната административна регистрация и норми на поведение и хигиена при извеждане на животното извън дома на собственика. В чл.33 от наредбата е посочено като задължение на собствениците на домашни кучета и котки : *“1. да се грижат за животните и да не ги изоставят; 2. предприемат всички мерки за предотвратяване на бягството на животните”.*

8. “Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Пловдив 2008 – 2011 г.”, приета с Решение № 188, взето с Протокол № ... от 12.06.2008 г. на Общински съвет – Пловдив.

В тази Програма се казва, че *“...През последните 3-4 години 80 % от сигналите, които постъпват от граждани и юридически лица в администрацията, са свързани с проблеми със скитащи котки, а не със скитащи кучета. Това дава основание да се допусне, че в Пловдив, при добре работеща “Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета” много по-бързо ще назрее необходимостта да се започне работа и по овладяване популацията на уличните котки...”* и се препоръчва *“... една година след стартиране на Програмата, да започне наблюдение (преброяване) на популацията на друг скитащ биологичен вид – котката...”*, тъй като *“...Неминуемо промяната към понижаване на популацията на безстопанствените кучета по улиците, ще доведе до повишаване популацията на скитащите котки...”*

9. Договор № 09ДГ1483 от 26.09.2009 г. за партньорство между Община Пловдив и Фондация “Четири лапи”.

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

Съгласно договора, двете страни *“...се споразумяха да осъществяват проект за контрол върху популацията на животните”,* като след неговото приключване *“.....Община Пловдив ще продължи да работи за контролирането на популацията по един хуманен и природозащитен начин.”* И двете страни поемат задължението *“.....да извършват публична дейност с цел да информират населението за защитата на животните, уличните кучета и необходимостта от кастрационни програми.”*

Друго важно споразумение по силата на този договор е двете страни *“...да търсят по-добри практики, ориентирани към толерантност, цивилизовано и европейско отношение на хората към животните, при стриктно спазване на ЗЗЖ и ЗВД.”*

10. Доклад на Фондация “Четири лапи” за проведено преброяване на безстопанствени кучета и котки на територията на Община Пловдив

В резултат на постигнатото споразумение по договора за партньорство от 26.09.2009 г., фондация “Четири лапи” осъществява преброяване на безстопанствените животни в Пловдив и на 27.10.2009 г. предоставя доклад с резултатите. В него се описва методиката на самото преброяване, отчетения брой безстопанствени кучета и безстопанствени котки, но се дават и изключително полезни съвети и препоръки : *“...За да могат да бъдат предприети адекватни мерки за контрол върху популацията на безстопанствените животни, трябва внимателно да се анализират причините за наличието ѝ...”. “...Като цяло причината за наличието на безстопанствени животни е безотговорното отношение към домашните животни и липсата на контрол върху възпроизводството им..”.* В доклада на фондацията има и важни констатации : *“..Не може да се говори за свръхпопулация от безстопанствени кучета или котки.... Общото физическо състояние на животните е добро, като за голяма част от тях се полагат грижи от гражданите, което е предпоставка за добър контрол върху популацията и здравния ѝ статус...”*

Изброените по-горе нормативни документи – международни, национални и местни, по категоричен начин “рамкират” основните принципи и подходи, които трябва да се имат предвид при разработване на “Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки”.

Основна задача на настоящата Програма е да посочи начина, по който законовите разпоредби да се приложат така, че да съответстват на съществуващото положение, възможности и нагласа, и в същото време да покаже възможностите за тяхното подобрене в перспектива.

АНОТАЦИЯ

Разглеждайки “проблема” с безстопанствените котки и овладяването на тяхната популация в градската среда, неминуемо трябва да се отбележат връзките с популацията на безстопанствените кучета, “проблема” с бълхите и вредните гризачи, общото състояние на чистотата в селищната среда в населеното място и не на последно място отношението на населението към съществуването на безстопанствени животни и нагласата на хората за хуманно отношение към животните по принцип.

Науката, която изучава взаимоотношенията между организмите и околната среда се нарича ЕКОЛОГИЯ. В тази наука организмите и средата, в която те живеят, се разглеждат като едно цяло. Широко застъпено е становището, че помежду им се извършва кръговрат на веществата. Основна задача на екологията е изучаването на сложните процеси при взаимоотношенията на организмите със средата, които се запазват чрез саморегулация. Това се нарича екологично равновесие. Тези нормални процеси обаче много лесно се нарушават под влияние на разнообразната и голяма по мащаби човешка дейност.

Мястото, което популацията на даден вид заема на определена територия се нарича ЕКОЛОГИЧНА НИША. Тя зависи от приспособеността на популацията към абиотичните фактори на средата и от сложните ѝ биотични взаимоотношения с популациите на другите организми. Именно тези връзки са предмет на екологията.

Вероятно това е и причината, законодателят да предвиди контролът по спазване на Закона за защита на животните да се осъществява от ветеринарни лекари от Националната ветеринарномедицинска служба, съответните служители на Министерството на околната среда и водите и на Държавната агенция по горите и ИНСПЕКТОРИТЕ ПО ЕКОЛОГИЯ към общината.

ВЪВЕЖДАЩИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ДЕФИНИЦИИ

За нуждите на настоящата Програма е необходимо да се дефинират някои понятия.

В действащото българско законодателство не е посочено точно определение на понятието „безстопанствени животни“.

В отменения чл.70, ал.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност се казваше : “Безстопанствените животни (родени като такива, загубени или изоставени от своите собственици, които не обитават дом, ферма или специално определено за тях място) се настаняват временно в изолатор на общините и кметствата.”

В чл.1, т.5 от Европейската конвенция за защита на животните е дадено определение за **“бездомно животно”** : животно компаньон, което или няма дом, или е извън границите на дома на своя собственик или лице, което го стопанисва, и не е под контрола и прякото им наглеждане.

Задължение на всеки собственик на животно-компаньон съгласно чл.35, ал.1 от Закона за защита на животните е да взема мерки да не допуска животното само да напуска мястото на отглеждане, да навлиза в чужда собственост или на обществени места. В т.9 от Допълнителни разпоредби към същия закон е определено и понятието **„животни-компаньони”** : животни, които се отглеждат в домакинството или от интерес към животното, доколкото става въпрос за домашни животни или опитомени животни от разред месоядни, гризачи, зайцеподобни, папагалови, чинкови, гълъбови и животни от клас Риби.”

От казаното до тук може да се формира и приеме следното определение за **„безстопанствени котки, подлежащи на улов и последващи манипулации по смисъла на глава пета „безстопанствени животни” от Закона за защита на животните”** : това са котки, които нямат дом, или са извън границите на дома на своя собственик или лице, което го стопанисва, и не е под контрола им. Собственост или стопанисване на котка се доказва с представяне на ветеринарномедицински паспорт на животното и поставената му четлива татуировка или микрочип.”

Специализираните екипи по улов на безстопанствени котки ще идентифицират животните, заловени на обществени места чрез оглед на ухото за наличие на татуировка и/или чрез четящо устройство за установяване поставен микрочип.

КОТКИТЕ - ХАРАКТЕРНИ ОСОБЕНОСТИ. ПОВЕДЕНИЕ. БОЛЕСТИ И ЗАРАЗИ, КОИТО ПРЕНАСЯТ

Научните изследвания показват, че котките обитават Земята от почти 35 милиона години. Котката принадлежи към разред Хищници (Carnivora), семейство Котки (Felidae). В сравнение с кучето и някои други домашни животни котката е била опитомена от човека значително по-късно.

Любопитно е да се знае, че опитомяването на котката е станало в древен Египет, където тези животни са считани за закрилници на домашното огнище, почитали ги като свещени животни и наказвали със смърт за убийство на котка.

Характерно за котките, е че те обичат своя дом и са привързани към него. Имат острото зрение. Нощем зрението им е най-силно, очите им са като фарове, защото използват светлина от всеки източник.

На улицата котките са много добри ловци, но отглежданите в дома и обгрижваните, разчитат за храна на стопанина си.

Котките се размножават много по-бързо от кучетата и това се дължи на особеностите в биологичния им цикъл. Котката ражда от 2 до 7 слепи котенца. Средната продължителност на живота при котките е 12 – 15 години.

Котките са едни от най-чистопльтните животни. Въпреки това обаче, човек трябва да е много внимателен с тях – те могат да причинят доста неприятни болести не само при одраскване и ухапване, но дори и при галене.

БЯС. Бясът е остра заразна болест, засягаща всички бозайници и човека, като почти винаги завършва със смърт. Причинява се от вирус. Болестта се наблюдава най-често при хищниците (кучета, котки, вълци, лисици), тъй като техният темперамент и начин на живот улеснява предаването на инфекцията от едно животно на друго чрез ухапване. Кучето и котката са най-често боледуващите домашни животни. Признаци на заболяването са промяна в поведението или темперамента, после котката става неспокойна, лесно раздразнима, има склонност да ръмжи и често поглъща различни необичайни неща; получава се неспособност за гълтане, котките започват да ближат прекалено тялото си, развиват хидрофобия (страх от водата). Постепенно болните стават агресивни. Тъй като заболяването е nelечимо и засяга човека, то болните животни задължително се подлагат на евтаназия. Ваксинацията на домашните животни е най-добрият начин за контрол на болестта.

Освен характерните и за други животни болести като тетанус, бяс, тения, котките могат да бъдат преносители и на други, типични само за тях зарази.

ТОКСОПЛАЗМОЗА. Това е най-известната “котешка” болест. Причинява се от паразит, който котката отделя със слюнката, урината, фекалиите и млякото. Човек може да се зарази през устата – при консумация на замърсени от котка храни, при немати след досег с котка ръце. Токсоплазмозата е много опасна за бременните жени, особено в първите месеци от бременността. За да се предпазим от тази болест, не бива да пипаме улични котки, а домашните котки трябва да се преглеждат редовно и по възможност да не се пускат навън. Зеленчуците и плодовете, а също и приборите и ръцете, трябва да се измиват добре преди ядене.

ФЕЛИНОЗА. Известна е още като “зараза от одраскване на котка”. Това е остра инфекциозна болест. Причинителите се развъждат в организма на гризачи и домашни птици. Ролята на котката е пасивна – тя е само преносител и не боледува. В повечето случаи предаването на заразата става при одраскване от котка, но е възможно това да стане и при целуване на животното. Инфекцията навлиза през кожата и лигавиците, разпространява се, размножава се и предизвиква възпаления. Предпазването от фелиноза е както при токсоплазмозата – не трябва да се допуска игра с улични котки, а домашните не трябва да излизат навън.

МИКРОСПОРИЯ. Тази болест се причинява от вид гъбички. Някои от тях се срещат при кучетата и котките, откъдето се пренасят и към човека. Най-често засягат децата. Поразяват се тъкани, които съдържат кератин – косата, кожата и по-рядко ноктите. Заразяването става при пипане на болно животно. Неприятното е, че микроспорията може да се предава от човек на човек. Болестта е много неприятна и може да бъде доста упорита. Като предпазване от микроспория, не бива да се пипат улични котки, особено с видими нарушения на космената покривка и с олисели участъци на козината. Котките също си предават едни на други гъбичките – причинители, затова и домашните животни не трябва да се пускат навън.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА БЪЛХИ. Бълхите са безкрили кръвосмучещи насекоми, които наброяват над 1500 вида по цялото земно кълбо. Те паразитират по животните с постоянна телесна температура, в т.ч. и по човека. Най-разпространени у нас в населените места през последните години са котешката бълха и по-рядко кучешката и човешката. Котешката бълха се среща главно в мазетата на жилищните сгради, необитаемите постройки и складови помещения.

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

Това се дължи на увеличени брой безстопанствени котки и кучета и на неспазването на някои санитарно-технически и санитарно-хигиенни изисквания, като достъпност на приземните помещения за котки и кучета и поддържане на лоша хигиена в тях. Небезпокоявани от никого, на тези места котките и кучетата се размножават и създават биотопи на бълхи. За разпространението на котешката бълха спомагат и домашните котки и кучета, които имат контакт с опаразитени животни или с развъдните места на бълхите и не се полагат грижи за своевременното им обезпаразитяване.

БЪЛХИТЕ имат голямо епидемиологично значение като преносители на редица тежки инфекционни заболявания като чума, туларемия и ендемичен петнист тиф. От бълхи по плъхове и мишки в градовете са изолирани причинителите на псевдотуберкулоза, листериоза, коремен тиф, антракс. За ефикасна борба срещу бълхите е необходимо преди всичко да се отстранят условията, които благоприятстват тяхното размножаване и разпространение – да се поддържа чистотата в жилищните и обществените сгради, да се отстраняват всички отпадъци, да се поставят мрежи на прозорците, да се спре достъпа на безстопанствени котки и кучета, системно да се обезпаразитяват домашните животни.

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА И УВЕЛИЧАВАНЕ БРОЯ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КОТКИ.

С Решение № 188/12.06.2008 г. Общински съвет – Пловдив прие “Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Пловдив 2008 – 2011 г.”

За справяне с “проблема безстопанствени кучета” в Общинската Програма от 2008 г., се залага най-общо казано на метода КАСТРИРАЙ И ВЪРНИ.

По информация от Общинското предприятие “Зооветеринарен комплекс”, за периода от м.май 2008 г. до м. октомври 2009 г. включително, на територията на Община Пловдив са кастрирани и върнати по местата на тяхното обитание общо 694 безстопанствени кучета.

Графиката показва, че на територията на райони Централен, Западен и Тракия броят на обработените безстопанствени кучета, върнати по местата на тяхното обитание е най-малък, съответно 78 броя в Централен, 80 – в Западен и 82 кучета в Тракия за целия период.

На територията на район Източен са върнати 123 безстопанствени кучета за периода от м.май 2008 г. до м.октомври 2009 г.

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

Най-голям и почти еднакъв е броят на върнатите безстопанствени кучета на територията на останалите два административни района, съответно 166 за Северен и 165 за Южен.

Уловът на безстопанствените кучета в Пловдив се извършва по предварително изготвен годишен график, съгласно който броят на акциите във всеки административен район на Пловдив е еднакъв през годината. От тук следва да се направи изводът, че причината за различният брой върнати обработени кучета, не е в приоритетното обслужване на даден административен район, а в популацията на безстопанствените кучета на различните територии и причините, които поддържат нивото на тази популация.

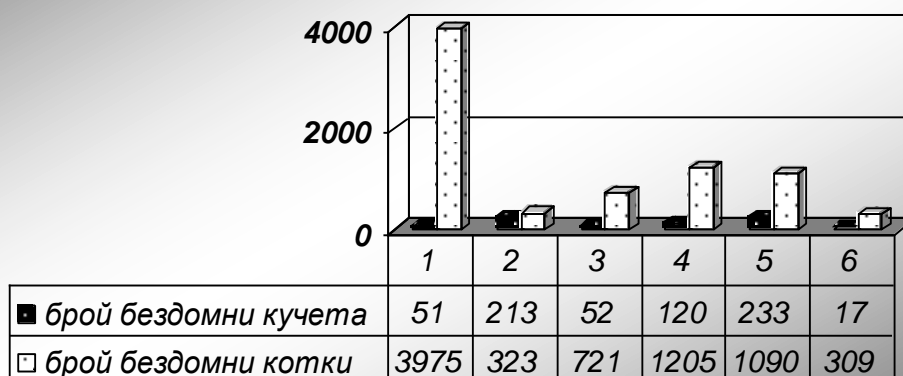
През пролетта на 2008 г., когато е изготвяна “Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Пловдив 2008-2011 г.”, администрацията не е разполагала с официални данни за реалният брой на безстопанствените кучета на територията на Пловдив. За необходимите прогнози и изчисления, в Програмата за безстопанствените кучета като ориентир се посочва цифрата 1 450 броя кучета, което е средният брой на уловените и обработени безстопанствени кучета за една година в периода от 1999 г. до 2007 г. включително.

Изправена пред не по-малко съществения, нарастващ като обществено нетърпим проблем, в какъвто се превръщат “безстопанствените котки” в Пловдив, администрацията потърси съдействие от международна организация за защита на животните – фондация “Четири лапи”, която да извърши преброяване и преценка на популацията на безстопанствените кучета и котки на територията на Община Пловдив.

След като в края на месец септември 2009 г. е подписан договор за партньорство между Община Пловдив и Фондация “Четири лапи”, в периода от 12 до 16-ти октомври 2009 г., три екипа със специалисти на фондацията извърши паралелно преброяване на безстопанствените кучета и котки на територията на Пловдив, по методика, използвана както в страната, така и извън нея.

Резултатите от преброяването и преценката на популациите, категорично показват, че броят на бездомните котки в Пловдив (7 623) е значително по-голям от броя на скитащите кучета (686) в града. Или с други думи казано – в Пловдив котката е на върха на хранителната пирамида в градската екосреда, над популацията на кучето.

БРОЙ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА И КОТКИ В ПЛОВДИВ, ОТЧЕТЕНО ПО МЕТОДИКА НА ФОНДАЦИЯ "ЧЕТИРИ ЛАПИ"- М.ОКТОМВРИ 2009 Г.

Центр. Изт. Зап. Сев. Южен Тр.

От графиката по-горе става ясно, че повече от половината отчетени бездомни котки в Пловдив обитават територията на район Централен. След него по заселеност се нареждат райони Северен и Южен, следва район Западен, а най-малък е броят на безстопанствените котки в райони Източен и Тракия.

Съвсем различна е ситуацията с броя на отчетените при преброяването на фондация "Четири лапи" безстопанствени кучета. Най-голям е техният брой в райони Южен и Източен, следвани от район Северен. Слабо заселени са райони Западен и Централен, а най-нисък е техният брой на територията на Тракия.

Разглеждайки и съпоставяйки представените до момента в Програмата данни – тези от ОП "Зооветеринарен комплекс" и от доклада на Фондация "Четири лапи", прави впечатление :

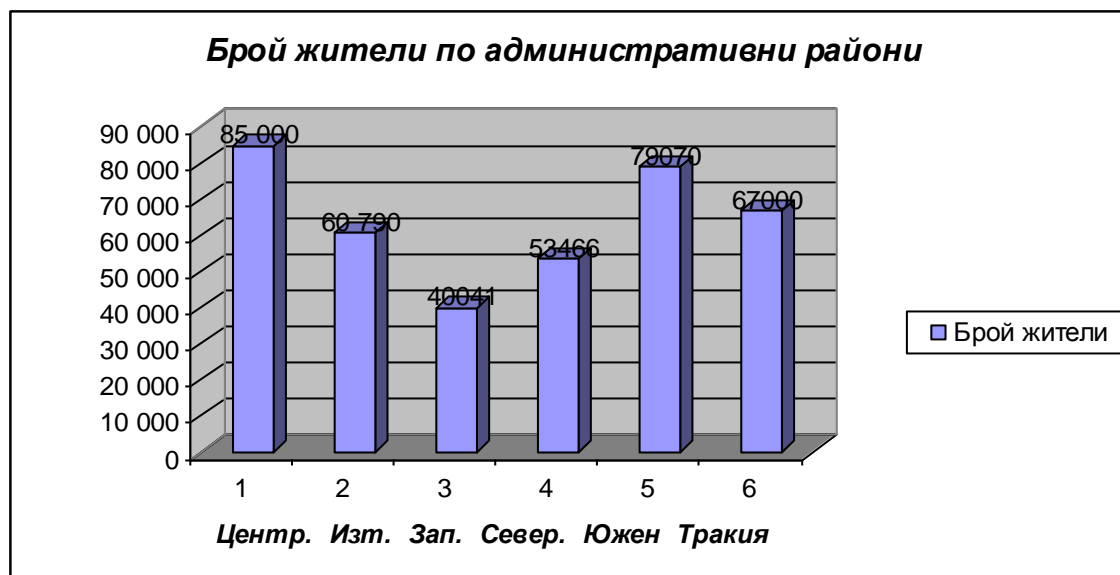
- съвпадението на общия брой кастрирани и върнати кучета от ОП "Зооветеринарен комплекс" – 694 броя за разглеждания период и общия брой безстопанствени кучета от преброяването на Фондация "Четири лапи" - 686 броя;
- известно разминаване в броя кастрирани и върнати по места безстопанствени кучета и брой отчетени при преброяването кучета на територията на Пловдив. В райони Тракия, Северен, Западен и Централен са кастрирани и върнати по-голям брой кучета от броя на реално преброените. В райони Източен и Южен са кастрирани и

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

върнати по-малък брой кучета от реално преброените. Основна предпоставка за това е т.нар. **миграция на безстопанствените кучета**, които търсейки храна и убежище, сменят и своето местообитание, а освен това данните от ОП “ЗВК” са на база сумиране на броя кучета по месечни отчети за периода от м.май 2008 г. до м.октомври 2009 г., а данните от фондация “Четири лапи” представят разпределението на безстопанствените кучета през м.октомври 2009 г.

* За разлика от кучетата, **котките имат по-малка склонност към миграция** и обикновено обитават постоянни райони.

Отчетеният голям брой безстопанствени котки в Пловдив в никой случай не дава основание да се твърди, че в града под тепетата или в някой от неговите шест административни района се наблюдава “свърхпопулация” или “пренаселеност” с бездомни котки, тъй като съотношението брой безстопанствени котки към 100 жители на дадената територия е под 5, а за да се приеме, че съществува пренаселеност с даден вид, това съотношение трябва да е 10.

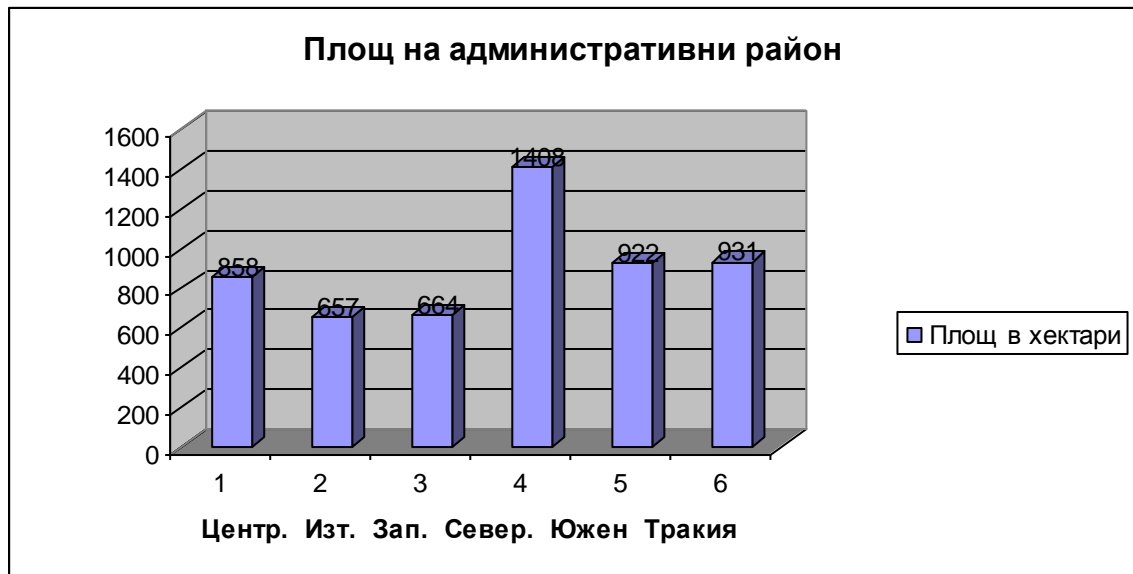
Съществената разлика обаче между брой безстопанствени кучета и брой безстопанствени котки, говори за съществено нарушение в т.нар. “ГРАДСКА ЕКО-СРЕДА”.

Това разбира се има своите обяснения – В резултат на безусловното спазване разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност, по отношение задължението на общините, заловените безстопанствени кучета, непотърсени в срок от 14 дни да бъдат подлагани на евтаназия, в Пловдив броят на безстопанствените кучета е редуциран до степен, която налага всеобщото мнение, че бездомни кучета в града няма. Освободената от кучетата по този начин достатъчно територия, позволява на популацията на бездомните котки бързо и трайно да се настани в Пловдив. Силно впечатление правят добрите външен вид, здравословно състояние и неплашливост у котките в Пловдив. Това до голяма степен пък се дължи на големият брой граждани, които се грижат за уличните котки и ежедневно изнасят храна и вода за тези животни.

И не на последно място, големият брой бездомни котки се обуславя от съществуването на достатъчно фактори в Пловдив, които са повлияли положително върху повишаване популацията на този биологичен вид :

- наличие на достатъчно хранителен ресурс за тези животни – основен източник на храна за безстопанствените животни са битовите отпадъци;
- наличие на изоставени сгради и/или помещения, които служат като убежище за бездомните котки – особено подходящи са мазета и тавани на жилищни или обществени сгради;
- ниският брой кастрирани домашни животни – въпреки, че основно задължение на всеки собственик на домашен любимец (куче, котка) е да предприеме действия по недопускане възпроизводството на животното в случай, че не е в състояние да осигури подходящи грижи за потомството;
- наличие на рискови социални групи и райони – това са групи, които поради по-ниско ниво на образование, проявяват и по-ниска отговорност както по отношение на собствената лична хигиена и здраве, така и по отношение адекватните грижи към домашните любимци.
- наличие на вилни зони, индустриални зони и много строителни обекти – поради непостоянното присъствие на хора в тях, те стават подходящи местообитания за безстопанствените животни.

Обяснение за това може да се потърси и в спецификата на отделните административни райони на Пловдив, в т.ч разпределението по площ на територията и населението в даден район.

От графиките, представени до момента е видно, че най-гъсто населен е **район Централен**. Той е четвърти по територия и първи по брой жители в Пловдив. В този район са отчетени най-голям брой безстопанствени котки. По брой отчетени безстопанствени кучета е на пето място, а по брой обработени (кастрирани и върнати) безстопанствени кучета е на последно място. Районът се характеризира с наличие на голям брой стръмни и тесни улици, голям брой заведения за обществено хранене, студентски столове (3-4), домове за стари хора, пенсионерски клубове, голям брой стари еднофамилни къщи и кооперации, някои изоставени и неподдържани домове или части от тях (мазета, тавани, приземни етажи).

Район Северен е най-голям по площ, но е с най-малък брой жители на единица площ. Районът е втори по брой безстопанствени котки, трети по брой отчетени безстопанствени кучета и първи по брой обработени (кастрирани и върнати) безстопанствени кучета. Характеризира се с това, че на територията на района е разположена Северна Индустриална зона и са обособени два квартала, с изразено предимно ромско население, с по-слабо изразени навици за поддържане чистотата около територията, на която живеят.

Район Южен е втори по брой население и трети по територия. Трети е по брой безстопанствени котки, първи по брой отчетени безстопанствени кучета и втори по брой обработени (кастрирани и върнати) безстопанствени кучета. На територията на района е разположена Южна индустриална зона и има два квартала с предимно еднофамилни къщи с дворове и животни, които се отглеждат в тях.

Най-малко са жителите в **район Западен**. Това е районът с почти най-малка територия, въпреки че има обособен квартал с предимно еднофамилни къщи и кооперации. Той е четвърти по брой безстопанствени котки и по брой отчетени безстопанствени кучета, а по брой обработени (кастрирани и върнати) безстопанствени кучета е на пето място.

Район Източен е най-малък по територия, а на второ място по гъстота на населението. На пето място е по брой безстопанствени котки, на второ по брой отчетени безстопанствени кучета и на трето по брой обработени (кастрирани и върнати) безстопанствени кучета. Там е разположен най-големият квартал в Пловдив със силно изразено ромско население – кв.Столипиново. Поради спецификата на населението, този район се характеризира и с голям брой незаконни и зле поддържани постройки, липса на хигиенни навици, голям брой безконтролно придвижващи се кучета по улиците. Това е районът, който е най-проблематичен при провеждане на акциите по улов на скитащи кучета не заради липса на съдействие и разбиране от страна на населението, а с най-големи загуби на време, материали и медикаменти при улова на кучетата, поради лесното и безпроблемно придвижване на животните през “лабиринта” от “постройки”, “дворове” без огради и улици, които пък са недостъпни за екипа ловци на ОП “ЗВК”.

Район Тракия е втори по територия, трети по брой население и четвърти по брой обработени (кастрирани и върнати) безстопанствени кучета. Това е районът с най-малък брой отчетени безстопанствени котки и безстопанствени кучета. Тракия е районът с най-голям брой жители в трудоспособна възраст. Районът е изцяло с блоково застрояване. Липсват еднофамилни къщи с дворове, улиците и булевардите са широки и добре поддържани по отношение на чистотата.

**МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КОТКИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ОБЩИНА ПЛОВДИВ**

Въпреки, че установеният брой безстопанствени котки в Пловдив не дава основание да се говори за “пренаселеност” или “свръхпопулация” на този вид, тяхното присъствие предизвиква съществен дискомфорт у жителите в повечето квартали на града.

Мерките, които трябва да се предприемат за контролиране популацията на безстопанствените котки, трябва да бъдат съобразени с нормативните изисквания и насочени основно към премахване причините за наличието им, а не единствено срещу самото им съществуване на улицата.

Като цяло безстопанствените животни са социален проблем, създаден от хората и именно поради тази причина не трябва неговото решаване да се приема като задача единствено на общината. Администрацията ще бъде водещата страна, но не и единствената. Необходимо е да се привлекат като отговорни изпълнители на мерките и ветеринарните служби, и практикуващите ветеринарни лекари, и медии, и преподаватели, повече неправителствени организации, и всички граждани.

В съответствие с изискванията на чл.56, ал.1 и чл.40, ал.4 от Закона за защита на животните, мерките за овладяване на популацията на безстопанствените котки следва да се осъществяват в регистрирани подвижни или стационарни амбулатории от общините или организациите за защита на животните.

1. Улов и обработка на безстопанствените котки.

УЛОВЪТ на безстопанствени котки, по смисъла на настоящата Програма се допуска да бъде извършван само от лица успешно преминали и завършили курс по “Защита и хуманно отношение към животните” или от ветеринарни лекари - по договореност с общината, в т.ч. при участие в специализирани проекти.

ОБРАБОТКА на безстопанствени котки и надлежното документирание на извършеното, по смисъла на настоящата Програма и действащото законодателство се допуска да бъде извършвано само в регистрирани ветеринарно-лечебни заведения от практикуващи ветеринарни лекари – по договореност с общината, в т.ч. при участие в специализирани проекти.

Съобразявайки се с наличието на създадената и работеща вече общинска специализирана структура за улов и обработка на безстопанствени кучета – Общинско предприятие “Зооветеринарен комплекс”, е необходимо само да се създаде специализиран екип в състава на ОП “Зооветеринарен комплекс” за улов на безстопанствени котки и административно да се допълни предмета на дейност на предприятието (с решение на Общински съвет).

Екипът да премине курс за обучение за защита и хуманно отношение към животните, както и необходимото обучение и инструктаж, предвид специфичността при залавянето на котките и регламентираната в Закона за защита на животните забрана за използване на упойващи вещества при залавянето на котките.

Начините и условията при залавянето на котките трябва да гарантират здравето на животните и минимално страдание, а спазването на самата дейност да се гарантира чрез въвеждане на строги вътрешни правила за работа и контрол.

Специализираният екип да бъде снабден със защитно облекло, ръкавици, достатъчно на брой мрежи и капани, както и индивидуални клетки за транспортиране на заловените животни. Превозното средство за транспорт на заловените животни да е обозначено с надлежен надпис и снабдено с добра вентилация.

Работното време на специализирания екип да бъде съобразено с необходимостта от осъществяване на акции по залавяне в сутрешните и привечерни часове от денонощието.

Програмата препоръчва улов и обработка на безстопанствените котки да не се извършва през месеците март и април.

Улова може да се извършва периодично-планово по график. При планови акции, приоритетно да се залавят и кастрират женските котки.

Изготвеният график да бъде съобразен с евентуалната необходимост от посещения на адреси, посочени от физически лица, ангажирани със съдействие при улова на безстопанствени котки във връзка с работата по договореност или общински проект.

При залавяне на безстопанствени котки, всяка от тях трябва да се поставя в индивидуална клетка с номер или защитен етикет. Член от екипа надписва етикетите и вписва улова в транспортен документ.

Заловените животни се транспортират до ветеринарната амбулатория при ОП “ЗВК” – Община Пловдив. Котките се вписват в Дневник по реда на чл.44, ал.2 от ЗЗЖ. В амбулаторията животните се обезпаразитяват, кастрират, маркират посредством фин татуировъчен номер, фина ушна марка или микрочип, ваксинират, и след минимум 24 – часов пост-оперативен престой по преценка на ветеринарния лекар се връщат по местата на залавянето им, като за това също се попълва транспортен документ.

Върнатите по местата на залавянето им котки се вписват в Регистър по чл.54 от ЗЗЖ, заведен в ОП “ЗВК”-Община Пловдив, а информацията от него ежесечно се предоставя на съответната районна администрация – за сведение и контрол.

Граждани, желаещи да отглеждат в дома си обработена безстопанствена котка, върната на местообитанието ѝ, могат да вземат животното, като за обстоятелството трябва да уведомят ОП “Зооветеринарен комплекс”, от където да получат ветеринарно-медицинския паспорт, издаден/съхраняван в амбулаторията. Своеобразната промяна на собствеността, се отбелязва по надлежен начин в заведените в амбулаторията и общината отчетни документи.

По време на улова, транспортирането, обработката и престоя на животните в ОП “ЗВК”, се съблюдава стриктното спазване принципите за хуманно отношение към животните, както и разпоредбите на Закона за защита на животните.

2. Кастрация на домашните котки.

Единственият ефективен и хуманен метод за намаляване популацията на бездомните животни, в частност на бездомните котки, препоръчван от Световната здравна организация и европейските практики е кастрацията. Това е единственият признат метод за трайно контролиране и стабилизиране на популацията, който освен това допринася за общественото здраве и хигиена.

Тъй като големият брой на бездомните котки в града се дължи до голяма степен и от изоставяне на нежелани потомства на домашните котки, необходимо е гражданите да бъдат провокирани към по-отговорно отношение към домашните си любимци, да бъдат убедени в

необходимостта и ползата от извършване на кастрация на домашната котка.

3. Грижи за уличните котки.

Особено необходим и изключително внимателен би трябвало да бъде подхода към тази група граждани, които полагат грижи за бездомните котки извън своя дом. В почти всички случаи, тези грижи се изразяват само в изнасяне на храна и вода за животните, обикновено в приземните общи части на жилищните сгради, в околблоковите пространства, на тротоара, в паркове и градини. За съжаление тези грижи не включват редовно обезпаразитяване, кастрация на животните, нито почистване на и около местата, на които се изнася храна.

Това е именно причината за назряващата нетърпимост на населението към бездомните котки и хората, грижещи се за тях. Бездомната котка на улицата все по-рядко се възприема като малко, беззащитно, изоставено животинче, и все по-често се асоциира с напаст от бълхи и хранителни отпадъци около и пред всеки дом.

Храненето на бездомните котки е начин на живот, философията на голяма група хора в Пловдив и по тази причина това не би могло да се промени с налагане на местни забрани и сурови глоби, нито с агресия срещу хората или жестокост към животните. Това категорично не трябва да се допуска, особено в случай, че това не е мярка регламентирана законово, т.е. не е забранено храненето на бездомните животни. Напротив, тези хора трябва да бъдат убедени, че има още какво да направят за тези животни, и че то е още по-полезно за тях – обезпаразитяване, кастрация. Тази група хора има много важно предимство пред всички останали – животните ги допускат до себе си, имат възможност за близък контакт с котките, което ще позволи лесното им залавяне. Заловените по този начин бездомни котки, доведени до ветеринарната амбулатория на ЗВК, трябва да бъдат приоритетно обезпаразитени, кастрирани, маркирани, ваксинирани и върнати на хората, които са ги довели до комплекса.

Администрацията на общината, респективно на районните администрации, следва да потърсят адекватни начини за стимулиране гражданската активност на тази група хора, дейността им да бъде популяризирана и поощрена.

Това може да се осъществи чрез създаденият по идея на Дирекция „Екология и опазване на околната среда” при Община Пловдив в началото на 2010 г. отряд от Зоо-доброволци. Те получават своеобразно назначаване като такива към общината или съответната районна администрация. За тяхното стимулиране могат да бъдат отделени минимални средства за закупуване на известно количество

храна, съдове за храна и вода, а за да се опазва чистотата и хигиената на местата за хранене на животните – да се изработят и предоставят подвижни платформи с неголяма площ за поставяне съдовете за хранене. За да не бъдат т.нар. “хранилки” в непосредствена близост до жилищните сгради и да не се нарушава комфорта и спокойствието на останалите живущи в района, удачно е районните администрации да подберат подходящи места за разполагане на “хранилките” и да ги препоръчат на всеки зоо-доброволец. От своя страна зоо-доброволците да се ангажират освен с хранене на бездомните котки, но и с тяхното редовно обезпаразитяване и поддържане хигиената в района на “хранилките”, както и да съдействат на екипите по залавяне на животните, за да бъдат същите кастрирани, маркирани и ваксинирани.

Ангажиране с проблематиката от страна на медиите в града, може да се осъществи чрез поредица публикации, репортажи и тематични предавания с герои зоо-доброволците и тяхната работа. Това може само положително да настрои и активизира останалите.

Под патронажа на Кмета на общината може да бъде учредена и годишна награда за изявени зоо-доброволци.

4. Информационни и образователни кампании.

Всеизвестно е, че за наличието на безстопанствени животни, и кучета, и котки по улиците, основна вина имат хората собственици на домашни такива. Много често те безразсъдно пускат своя домашен любимец сам извън дома за дълга “разходка”, в резултат на което се сдобиват в къщи с нежелано поколение или остават такова някъде извън дома-на улицата. В други случаи хора проявяват агресивно поведение и жестокост към животно на улицата и с това дават лош пример на останалите и особено на децата.

Изключително осезаема е липсата на елементарни познания за биологията и поведенческите особености на бездомните кучета и котки, а също и на домашните такива, които в много случаи попадат в домовете ни само за престиж или като скъп аксесоар.

Липсват познания за манипулацията „кастрация” – какво представлява, как се извършва, защо тя се препоръчва като профилактика за редица здравословни проблеми при животните, до какви промени у животно води. Съществуват мнения „за” и мнения „против” кастрацията. Не е осъзната ползата от тази манипулация, както за здравето на животните, така и за контрола върху популацията на безстопанствените животни.

Противоречивите и погрешни мнения за кастрацията могат да доведат до сериозен проблем от страна на населението при кастрационните мероприятия, осъществявани както от страна на

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

общинската специализирана структура, така и от страна на съдействащи на общината организации за защита на животните.

В учебната програма на подрастващите липсва поднасяне на информация за бездомните животни, не се формира адекватно поведение и мислене у децата.

Разяснителните и информационни кампании трябва да станат честа практика. Те трябва да съпътстват настоящата програма от момента на нейното изготвяне и при провеждането на всяко едно мероприятие заложено в нея, за да може то да постигне желания положителен ефект.

Специалисти в различните области, имащи отношение към проблема (ветеринарни лекари, еколози, епидемиолози, активисти на организации за защита на животните) трябва да осъществяват активна разяснителна дейност – да се отпечатват и разпространяват материали с полезна информация, а за да се повиши интереса на децата към животните и грижата за тях, в училищата може да се организират беседи, викторини, фотоизложби, зооизложения, специализирани извънучебни часове и пр. за запознаване на подрастващите с хуманното отношение към животните.

5. Съвместна работа с организации за защита на животните и членове на Български ветеринарен съюз.

Сам по себе си проблемът с безстопанствените кучета и котки не е проблем само и единствено на общинските администрации.

Ангажиментът обаче по изготвяне на програми за овладяване популацията на безстопанствените животни е вменен на общините. Нито един обществен проблем не може да получи своето бързо, трайно и ефективно решение, ако с него се заеме само една от отговорните страни, в случая – общината. Затова няма нищо по-разумно от това, в осъзнаването и решаването на проблема с намаляване популацията на безстопанствените котки да се заемат и общината, и ветеринарните лекари, и организациите за защита на животните – всеки с уменията на професията и призванието си, с лостовете и механизмите на институцията, която представлява.

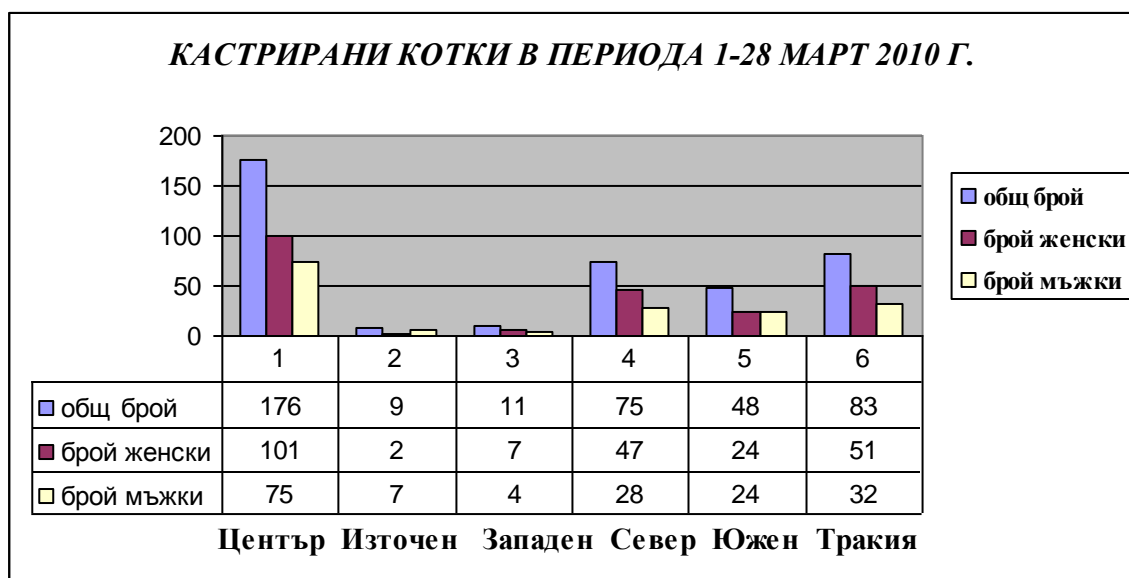
Практикуващите ветеринарни лекари – членове на Български ветеринарен съюз – Пловдив, ще имат възможност да се включат в изпълнение на тази програма не само с участие в информационните и образователни кампании, но и с различни по характер кампании по обезпаразитяване и кастрация на безстопанствени котки, за които се грижат зоо-доброволци.

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

Активното съдействие с ветеринарномедицински манипулации, особено кастрации, от страна на ветеринарните лекари ще е особено полезно и важно в първите 1 до 2 години от изпълнението на Програмата, тъй като овладяването на популацията на безстопанствените котки – кастрация и идентификация трябва да стане чрез обработка на възможно най-голям брой животни за кратко време.

Организациите за защита на животните могат да организират образователни и разяснителни кампании сред учащи се и заинтересовани граждани, обучение и подпомагане на зоо-доброволци, активна намеса в случаи на жалби и сигнали срещу бездомни котки и/или срещу хора, проявили жестокост към безстопанствени котки.

Пример за съдействие при кастрацията на безстопанствените котки от страна на организация за защита на животните, специализирана и в обработката на животните – улов, кастрация, ваксинация, обезпаразитяване, маркиране е проведената в Пловдив през месец март 2010 г. акция по кастрация на безстопанствени животни от екип на Фондация “Четири лапи” по силата на по-горе цитирания договор за партньорство с Община Пловдив. В рамките на по-малко от месец екипът на Фондацията е обработил общо 32 безстопанствени кучета и 402 безстопанствени котки.

Графиката по-горе показва разпределението на броя кастрирани безстопанствени котки по райони и по пол. Цифрите, съпоставени с тези от преброяването през месец октомври 2009 г. по райони, показват, че най-голям е процентът на кастрираните животни в район Тракия – 26,8 % от общия брой. Следва район Северен с 6,2 %. После са райони

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

Централен и Южен с по 4,4 %. В район Източен са обработени 2,8 % от безстопанствените котки, а най-малък е процентът обработени коки в район Западен – 1,5 %.

Причината за ниския процент кастрирани животни е комплексна – краткият период от време за работа; недобри метеорологични условия; сериозно противопоставяне срещу дейността от страна на отделни граждани.

Положителното в резултатите, е че са обработени по-голям брой женски животни (58 % от общия брой кастрирани котки).

Това може да е една от основните препоръки в бъдещата дейност по овладяване популацията на безстопанствените котки – приоритетно кастриране на женските индивиди.

6. Настаняване в приюти и намиране на нови собственици.

Законът за защита на животните регламентира поетапното изтегляне на всички безстопанствени кучета от улиците и тяхното настаняване в приюти до края на месец януари 2011 г. В тези приюти кучетата се включват в програми за намиране на собственици или се настаняват в тях за доживотно отглеждане.

По отношение на безстопанствените котки и тяхното задължително настаняване в приюти, в Закона за защита на животните няма такава изискване.

По препоръки на водещи в страната организации за защита на животните с богат опит в областта на овладяване популацията на безстопанствените животни, е добре едва след като се достигне нулево ниво на изоставяне на домашни животни и високо ниво на кастрираните бездомни (над 80 %) да бъдат изтегляни животните в приюти, където за тях да се полагат грижи и да им бъдат търсени нови собственици.

За да не се нарушава обаче градската екосреда, не е необходимо да се изтеглят в приюти всички безстопанствени котки. Тяхно присъствие на улицата е задължително. Чрез работата по Програмата, трябва да се достигне и да се поддържа т.нар “САНИТАРЕН МИНИМУМ НА СРЕДАТА” – определен брой животни, които средата може да изхрани и които възпрепятстват увеличаването на популацията на други не толкова нежелани видове (плъхове, мишки и пр.).

Приюти за котки трябва да има. Наличието им ще даде възможност на собственици, допуснали нежелано потомство от своя домашен любимец, да предадат в приют новородените, а не да ги изоставят на

улицата. В приют ще се настаняват и животни, намерени на улицата, които имат данни, правещи ги подходящи за домашни любимци. Тези животни ще се предоставят за одомашняване (намиране на собственици, които да ги отглеждат в дома си).

Модерният, добре изглеждащ приют, в който на животните се предоставят всички необходими условия за живот, грижи и внимание, е прекрасно място за организирани посещения на деца, с цел опознаване на животните, научаване за грижите, от които те се нуждаят, любов към животните.

7. Подобряване чистотата на градската среда

Припомняйки, казаното по-горе в Програмата, че за да се предприемат адекватни мерки за контрол върху популацията на безстопанствените котки, трябва да се анализират причините за наличието ѝ, и стигайки до извода, че един от факторите, които влияят положително върху повишаване популацията на уличните котки е наличието на достатъчно хранителен ресурс, който животните получават от битовите отпадъци, следва Програмата да предвиди ***редовното сметосъбиране и сметоизвозване.***

Сметосъбирането на територията на Община Пловдив е на добро ниво и не се наблюдава задържане на отпадъците в контейнерите за повече от един ден, дори в случаите при утежнена зимна ситуация.

Това, което може да се препоръча е стремеж към поддържане здравината и целостта на съдовете за битови и разделно събрани отпадъци, както и да се апелира за плътно затваряне капациите на съдовете и незамърсяване територията около тях.

С цел по-добър здравен статус на популацията и за поддържане чистотата на градската среда, трябва да се извършва ***редовно третиране на тревните площи*** срещу кърлежи, бълхи и комари.

Успешното реализиране на мерките, заложи в Програмата, ще доведе до постепенно намаляване, овладяване популацията на безстопанствените котки в Пловдив. За да не се отрази това неблагоприятно върху популацията на вредните гризачи и да се увеличи тяхната популация е необходимо да се увеличи кратността и обхвата на ***дератизационните мероприятия***, както в селищната среда, под контрола на общината, така и в жилищните сгради, иницирано от самите жители на Пловдив.

ПАРТНЬОРИ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. **Местна власт** – общинска и районни администрации; общински съвет и в частност комисията по благоустройство, комунални дейности и екология; Общинско предприятие “Зооветеринарен комплекс”; Общинско предприятие “Дезинфекционна станция”. Необходимо е отношението към бездомните животни и контролът върху домашните такива да стане приоритетна задача на местната власт. Темата трябва да се дискутира пред обществото от възможно най-високо ниво. Необходимо е да се отделят достатъчно бюджетни средства и да се осъществяват мероприятия, които да отговарят адекватно на законовите изисквания и очакванията на населението.

2. **Ветеринарни лекари** – държавни и практикуващи. Необходим е не само постоянен контрол от страна на РВМС, но и ясни препоръки, становища и указания по прилагане на нормативите. Необходимо е съдействие от страна на съюза на ветеринарните лекари за общественото ангажиране на практикуващите лекари на територията на Пловдив и участието им в безвъзмездни кампании по кастрация и обезпаразитяване на безстопанствени котки; разпространението на информационни материали; участие в дискусии и пр.

3. **Организации за защита на животните /ОЗЖ/** - ролята на тези организации и техните симпатизанти е от изключително значение при реализиране на Програмата и за постигане основната ѝ цел, тъй като положителното влияние, което те могат да окажат върху нагласата на гражданите не може или значително по-трудно може да се постигне от местната власт и ветеринарните органи – подпомагане, организиране работата на “зоо-доброволците”; съдействие за привличане на ветеринарни лекари в безвъзмездни кастрационни кампании; изготвяне и разпространение на информационни материали; участие в образователни кампании сред учащите, разяснителни кампании, медийни дискусии; съдействие и проверки при постъпили в общинската администрация жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени котки; съдействие при улов и връщане на обработените безстопанствени котки; могат да съдействат за набиране на небюджетни средства за реализиране на Програмата; ежегодно преброяване и преценка популацията на безстопанствените котки, анализ на резултатите и пр. и пр.

4. **Медии и граждани** – популяризиране на предвидените мерки за овладяване популацията на безстопанствените котки, начина на тяхното прилагане и ефективността от извършеното; допитване до мнението на най-категоричния критерий за ефективност – мнението на гражданите на Пловдив; участие в отрядите “зоо-доброволци”, подпомагане тяхната дейност и/или толерантност към хората, които се грижат за бездомните котки и към самите животни; кастрация на домашните котки и пр.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. Качествени промени, които се очакват в резултат на изпълнение мерките по програмата.

- Мониторинг върху популацията на безстопанствените котки;
- Намаляване на общественото напрежение;
- Утвърждаване на европейските критерии за улов, обработка и отношение към безстопанствените животни/котки;
- Стимулиране кастрацията на домашните котки и преустановяване притока на нежелани потомства от дома към улицата;
- Създаване на чиста, комфортна градска среда.

2. Количествени подобрения :

- Постепенно намаляване популацията на безстопанствените котки, чрез настаняване на част от кастрираните животни в приюти, одомашняване на безстопанствени котки до достигане на екологичен минимум в тяхната популация;
- Намаляване броя на жалбите и сигнали, свързани с безстопанствените котки.

3. Критерии за оценка успеваемостта от изпълнението на Програмата :

- Брой обработени безстопанствени котки;
- Брой кастрирани домашни котки по информация от домоуправители и практикуващи ветеринарни лекари;
- Брой ангажирани и работещи “зоо-доброволци”;
- Брой безстопанствени котки, обгрижвани от “зоо-доброволци”;
- Брой одомашнени безстопанствени котки;
- Брой безстопанствени котки.

**ФИНАНСИРАНЕ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРОГРАМАТА. ОТЧИТАНЕ ДЕЙНОСТТА ПО
ПРОГРАМАТА.**

1. Финансиране на Програмата :

- Средства от бюджета на Община Пловдив;
- Средства от постъпили дарения от граждани, юридически лица и ОЗЖ;
- Финансиране изпълнението на дейности и мероприятия по Програмата от Министерски съвет - § 7 от ЗЗЖ;
- Друго външно финансиране.

2. Времева рамка на Програмата :

Законът за защита на животните регламентира в § 5 от ПЗР тригодишен период за работа по Програмите за овладяване популацията на безстопанствените кучета, в края на който период тези животни от територията на всяка община трябва да са поетапно настанени в приюти.

По отношение овладяване популацията на безстопанствените котки, този тригодишен период би бил твърде недостатъчен за постигане целите на настоящата Програма.

Абсолютно ненужно и екологично необосновано би било да се целй изтеглянето на безстопанствените котки от улиците в приюти. Достатъчно е по Програмата да се работи усилено поне в рамките на 5 календарни години, през което време да се кастрират до 80 % от безстопанствените котки на територията на Община Пловдив.

Извършването на периодичен и ежегоден анализ на резултатите от изпълнението на Програмата по предварително обявените в нея критерии за оценка, ще покаже евентуалната необходимост от актуализация на заложените мерки и/или промяна/удължаване на времевата рамка на Програмата.

3. Отчитане дейността по Програмата :

Пряко с организиране и осъществяване дейностите и мероприятията по Програмата, трябва да се ангажира междуведомствена работна група с представители на общинската и районните администрации, Общински съвет – Пловдив, ОП “Зооветеринарен комплекс”, РВМС, БВС – Пловдив, организации за защита на животните, зоо-доброволци, преподаватели в среднообразователни училища. Работната група ще анализира резултатите, ще набелязва нови дейности и мероприятия, ще изготвя проекто-бюджета по Програмата за всяка следваща календарна година от нейното действие.

Съгласно чл.40, ал.2 от ЗЗЖ, ежегодно до средата на м.февруари да се изготвя годишен отчет по изпълнение на Програмата, като същият се изпраща на Генералният Директор на НВМС.

Отчетът следва да се изпраща и до Общински съвет – Пловдив – органът на местната власт, който ще одобри и приеме със свое Решение Програмата.

ИЗВОДИ

1. На територията на Община Пловдив не е регистрирана свръхпопулация на безстопанствени животни /кучета и котки/.
2. В Пловдив е навяла обществената необходимост от предприемане на действия по овладяване популацията на безстопанствените котки.
3. Община Пловдив разполага с необходимите готовност и ресурси за предприемане на действия по овладяване популацията на безстопанствените котки, при спазване регламентиранияте нормативни изисквания и препоръки.
4. В Пловдив има лица – физически и юридически, изразили желание и готовност да съдействат и пряко да работят за постигане целите на Програмата и за реализиране на набеязаните дейности и мероприятия.
5. Изготвянето и приемането на “Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив”, нейното успешно реализиране, както и популяризирането на набеязаните мерки и постигнатите резултати, ще бъде “добър пример и практика” за останалите общини в България, по отношение работата с безстопанствените животни, ангажирането на обществеността по проблематиката и правилното прилагане на съответните нормативни документи.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПО ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КОТКИ НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ –2010 – 2014 Г.**

Мероприятия	Отговорни за изпълнението	Препоръчителен срок за реализация
<p>1. Реорганизация в работата на ОП “ЗВК”</p> <p>1.1. С решение на Общински съвет-Пловдив – промяна/допълнение в предмета на дейност на ОП “ЗВК”.</p> <p>1.2. Създаване на специализиран екип; обучение – курс хуманна защита, инструкции; оборудване – подходящо транспортно средство, клетки, медикаменти и консумативи.</p> <p>1.3. Създаване и въвеждане на необходимата документация – регистър-хартиен/електронен; транспортни документи; графици и пр.</p> <p>1.4. Актуализация на вътрешния правилник за работа на ОП “ЗВК”.</p> <p>1.5. Актуализация на местната нормативна уредба.</p>	<p>ОП “ЗВК”; Дирекция ЕООС; Зам.-кмет ОИТЕЗ.</p>	<p align="center">2010 г. 2011 г.</p>
<p>2. Реализиране на проект “Отряд зоо-доброволци”</p> <p>2.1. Създаване на “Отряд зоо-доброволци” – сертификати; помощни пособия;</p> <p>2.2. Ангажиране на зоо- доброволците при улова на безстопанствени котки – изготвяне на система за информиране; график; гранулирана храна и пр.</p> <p>2.3. Стимулиране работата на зоо-доброволците – награден фонд; грамоти и пр.</p>	<p>Дирекция ЕООС; ОП “ЗВК”; Районни администрации; ОЗЖ.</p>	<p align="center">2010 г. 2011 г. 2012 г. 2013 г. 2014 г.</p>

<p>3. Реализиране на кастрационни проекти, със съдействието на ОЗЖ и практикуващи ветеринарни лекари с мобилни и стационарни амбулатории и ежегодно преброяване на безстопанствените животни.</p> <p>3.1. Кастрация на безстопанствени котки; 3.2. Кастрация на домашни котки; 3.3. Преброяване и преценка популацията на безстопанствените животни в Пловдив</p>	<p>Дирекция ЕООС ОП “ЗВК”; РВМС; БВС; ОЗЖ</p>	<p>2010 г. 2011 г. 2012 г. 2013 г. 2014 г.</p>
<p>4. Работа с подрастващите</p> <p>4.1. Провеждане на учебни занятия и беседи в училищата на Пловдив, насочени към запознаване на подрастващите с биологичните и поведенчески особености при животните; причините, които пораждат наличие на безстопанствени такива и пр.</p> <p>4.2. Организиране и провеждане в учебни и детски заведения на територията на Пловдив викторини, фотоизложби, зооревюта и пр. по инициативи на децата.</p> <p>4.3. Подпомагане реализирането на проекти и инициативи на подрастващите, свързани с проблематиката.</p>	<p>Общински съвет; Дирекция ЕООС; Дирекция “Образование”; Районни администрации; РВМС; ОЗЖ.</p>	<p>2010 г. 2011 г. 2012 г. 2013 г. 2014 г.</p>
<p>5. Изграждане на приют за настаняване на безстопанствени котки</p> <p>5.1. Проектиране 5.2. Строителство</p>	<p>Община Пловдив</p>	<p>2012 – 2013 г.</p>
<p>6. Планови ДДД-мероприятия</p> <p>6.1. Дезинсекция срещу бълхи, кърлежи и комари; 6.2. Дератизация – шахти;</p>	<p>Община Пловдив</p>	<p>2010 г. 2011 г. 2012 г.</p>

Програма за овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 – 2014 г.

<p>6.3. Предоставяне примамки срещу гризачи на гражданите на Пловдив за осъществяване на дератизация в жилищните сгради.</p>		<p>2013 г. 2014 г.</p>
<p>7. Провеждане на информационно-образователни кампании и инициативи</p> <p>7.1. Издаване и разпространение на брошури, листовки и други материали с полезна информация;</p> <p>7.2. Тематични телевизионни и радиопредавания и публикации в пресата.</p>		<p>2010 г. 2011 г. 2012 г. 2013 г. 2014 г.</p>

Забележка :

- Ориентировъчно необходими бюджетни средства за реализиране на мероприятия от Планът за действие към Програмата са посочени в Приложение № 1 – информацията може да послужи при актуализация на бюджета на Общината за 2010 г. и/или за изготвяне общинския бюджет за следващи календарни години.
- Средствата, получени като дарения за осъществяване на заложените дейности и мероприятия по Програмата, могат значително да облекчат общинския бюджет за дадена календарна година или да позволят разширение обхвата на предвидените мероприятия, както и реализиране на други такива.
- Получаването на средства от дарители, може да послужи и като непряк критерий за оценка степента на обществената ангажираност по проблематиката.

Приложение № 1

**Средства,
необходими за реализиране на мероприятия, заложи в Планът
за действие към “Програма за овладяване популацията на
безстопанствените котки на територията на Община Пловдив 2010 –
2014 г.”**

Необходими средства за реализацията/ финансиране
От Общински бюджет/Дарители Мероприятия по т.1 от План за действие : 30.00 лв. – татуировъчни клещи; 2,50 лв. – медикаменти и консумативи за обезпаразитяване, ваксинация и маркировка/татуировка на 1 бр. котка; 8,10 лв. – медикаменти и консумативи за кастрация на 1 бр. котка; 150 лв. – обучение – курс по хуманна защита за 1 човек от персонала на ОП „ЗВК”; 25 лв. – 1 бр. транспортна клетка; 1 170 лв. – метален стелаж за клетки за постоперативен престой; 9 000 лв. – електронен регистър за обработените безстопанствени животни
Общински бюджет/Дарители Мероприятия по т.2 от План за действие : 2,20 лв. – за 1 кг. гранулирана храна; 50 лв. – изработка – кофраж за 1 бр. “хранилка” 1 200 лв. – награден фонд за зоо-доброволците
Общински бюджет/Дарители Мероприятия по т.3 от План за действие : 2 240 лв. – преброяване на безстопанствените животни на територията на Община Пловдив; 3 000 лв. – информационни кампании.
Общински бюджет/Дарители Мероприятия по т.4 от План за действие : 5 350 лв. – учебни помагала, материали и стимулиращи награди за децата.
Общински бюджет/Дарители Мероприятия по т.7 от План за действие : 0,18 лв. – 1 бр. информационна диплома.

Приложение № 2

**Източници на информация,
ползвани за разработването на Програмата**

1. Доклад от 04.08.2009 г. от Директор на ОП „ЗВК”, относно предприемане на необходимото по овладяване популацията на безстопанствените котки на територията на Пловдив.
2. Писма от районни администрации със списъци на обществени местата и ориентировъчния брой безстопанствени котки, обитаващи тези места – кореспонденция от м.юли-август 2009 г.
3. Писма от районни администрации с препоръки и предложения по отношение съдържанието на Програмата, мерки, които да се заложат в нея, и пр. – кореспонденция от м.октомври-ноември 2009 г.
4. Доклад от 13.11.2009 г., относно реализиране на Проект „Създаване на отряди „Зоо-доброволци”.
5. Протокол от 07.12.2009 г. от заседание на работна група, назначена със Заповед № ОА-3661/17.12.2008 г. на Кмета на Община Пловдив.
6. Доклад на Фондация “Четири лапи” за проведено преброяване на безстопанствени кучета и котки на територията на Община Пловдив.
7. Справки от Регистър по чл.47, ал.7 от Закона за защита на животните за периода от м.май 2008 г. до м.октомври 2009 г. – по райони и по месеци.
8. Справка-резултати от акция по кастрация на безстопанствени животни на територията на Община Пловдив за периода 1-28.03.2010 г., проведена от екип на Фондация „Четири лапи”.